Collegevoorstel
Openbaar

Onderwerp

Onderzoek Rioolheffing naar waterverbruik

Programma / Programmanummer
Bestuur & Middelen / 1042

BW-nummer

Portefeuillehouder
B. Jeene

Samenvatting
Wethouder Jeene heeft tijdens de vergadering van 4 december 2013 in de Raadkamer toegezegd aan de Gemeenteraad om uit te zoeken:

1. wat de mogelijkheden van Rioolheffing naar waterverbruik zijn;
2. wat de mogelijkheden zijn van het uitvoeren van de Rioolheffing door het waterbedrijf.

In bijgevoegde brief geven we invulling aan die toezegging aan de Raad.

Directie/afdeling, ambtenaar, telefoonnr.
[redacted]

Datum ambtelijk voorstel
6 februari 2014
Registratienummer
14.0001747

Ter besluitvorming door het college
Brief aan de gemeenteraad over het onderzoek rioolheffing vast te stellen

Paraaf akkoord | Datum

Programmamanager [redacted]

Programmadirecteur [redacted]

☒ Alleen ter besluitvorming door het College
☒ Actief informeren van de Raad

Besluit B&W d.d. 11 maart 2014 nummer: 3.13
☒ Conform advies
☐ Aanhouden
☐ Anders, nl.

Paraaf akkoord | Datum

Bestuursagenda

Gemeentesecretaris

Portefeuillehouder

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
11 maart 2014	[redacted]	[redacted]
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Rioolheffing naar waterverbruik	nvt	[redacted]

Geachte leden van de Raad,

Op 4 december 2013 heeft wethouder [redacted] aan de Gemeenteraad toegezegd om na te gaan:
1. wat de mogelijkheden van Rioolheffing naar waterverbruik zijn;
2. wat de mogelijkheden zijn van het uitvoeren van de Rioolheffing door het waterbedrijf.

Naar aanleiding van de toezegging van wethouder [redacted] reageren wij hieronder inhoudelijk.

In 2011 hebben wij – mede naar aanleiding van het Discussiestuk Rioolheffing van de VVD-fractie - al eerder onderzoek laten doen naar dit thema. Toen luidde de conclusie dat heffen naar waterverbruik mogelijk is maar dat de huidige wijze van heffen naar de WOZ-waarde de goedkoopste, eenvoudigste en minst risicovolle wijze van heffen is.

De gemeentelijke rioleringstaak is dermate belangrijk dat de bekostiging ervan heel goed gewaarborgd moet zijn. Dat vergt een “solide” heffing. Belangrijk kenmerk van een solide heffing is dat de heffingsplichtigen daadwerkelijk betalen. Daarvoor moeten ze traceerbaar zijn en “betaalcapaciteit” hebben.

<u>Inhoudelijk</u>

Ad 1. Rioolheffing; de gebruiker betaalt

Het principe “De gebruiker betaalt”.
Dit principe gaat met de huidige wijze van heffen naar de WOZ-waarde al voor een groot deel op gezien de relatie tussen de WOZ waarde, de perceel grootte en de hoeveelheid water die per perceel in het riool belandt. Voor de riolering is vooral het volume af te voeren water relevant. Op jaarbasis is de verhouding van de hoeveelheid verbruikt drinkwater en afstromend regenwater ongeveer 50%-50%.De benodigde afvoercapaciteit van de riolering wordt voor meer dan 90% bepaald door neerslag. Uitgaande van het “kostenveroorzakingsprincipe” is voor de aanleg van de riolering waterverbruik veel minder relevant dan neerslag en perceel grootte. Er ligt een relatie

tussen perceelgrootte en de WOZ-waarde. Hiermee wordt deels invulling gegeven aan de gebruiker betaalt.

Afwegingen

Uit onderzoek (bron: Drinkwaterinnovaties voor de huishoudelijke eindverbruiker, inventarisatie van praktijkvoorbeelden, Universiteit Wageningen 2008) is gebleken dat het drinkwaterverbruik niet reageert op prijsprikkels. Waterverbruik is prijs-inelastisch. De hoeveelheid verbruikt drinkwater daalt niet bij rioolheffing naar waterverbruik.
Als het er om te doen is iedere inwoner Rioolheffing te laten betalen, kan dat ook door de heffingsplicht (nu alleen eigenaar) te verbreden met de gebruiker. Dat kan door middel van heffen naar waterverbruik.

Consequenties

1. Verschuiving van de woonlasten
   Indien wij onze rioolheffing baseren op drinkwaterverbruik verschuiven woonlasten van woning-eigenaar naar woning-eigenaar en huurder, en van verhuurder naar huurder. Het voordeel van deze verandering voor de grote verhuurder is in 2011 globaal onderzocht. Een snelle berekening liet zien dat het voor woningbouwvereniging Talis alleen al €900.000 zou opleveren.
   Onder het huidige systeem draagt de huurder niet rechtstreeks bij aan de kosten van de Rioolheffing. Indien de verhuurder (een deel van de) kosten van Rioolheffing heeft opgenomen in de huurprijs lopen huurders het risico dubbel te gaan betalen bij heffen naar waterverbruik.

2. Perceptiekosten
   De huidige perceptiekosten bedragen, nu we heffen over de WOZ waarde, zo'n €75.000 per jaar. Dit is laag, ook landelijk gezien. Onze perceptiekosten van minder dan €1,00 per aansluiting bedragen circa een/derde van het landelijk gemiddelde van €2,90 (bron: Riolering in beeld, benchmark Rioleringszorg 2013). Overstappen naar heffen naar waterverbruik leidt volgens ambtelijke berekeningen tot stijging van de perceptiekosten met €325.000 tot €400.000 (dit impliceert een stijging van onze rioolheffing van circa 3%). Zo zullen bijvoorbeeld de kosten van inning, bezwaar en beroep en kwijtschelding stijgen indien ook huurders aangeslagen worden voor de Rioolheffing. Huurders zijn moeilijker te traceren (eigenaren zijn m.b.v. het kadaster snel bekend). Ook zal er met een voorlopige en definitieve aanslag gewerkt moeten worden.

   In het VVD rapport over dit thema uit 2011 staat een bedrag per aanslag van €1,30 voor de inning op basis van waterverbruik. Het is onduidelijk of hierin ook de kosten van bezwaar en beroep zijn begrepen.

   In Nijmegen hebben we ongeveer 80.000 panden (woningen en niet woningen) met een rioolaansluiting. Bij €1,30 per aanslag bedragen de totale perceptiekosten ongeveer €104.000. Dit is €30.000 meer dan de huidige perceptiekosten.

Navraag bij Rioned (stichting RIONED is de koepelorganisatie voor de riolering en het stedelijk waterbeheer in Nederland) heeft uitgewezen dat in 2013 10% van de gemeenten die deelnamen aan de landelijke rioolbenchmark, heffen naar waterverbruik; dat was in 2009 nog 12%. Dit is een daling van 2 procentpunten (bron: COELO-atlassen 2009 en 2013). Het blijkt dat sommige gemeenten terug komen op heffen naar waterverbruik omdat de perceptiekosten hoog zijn: zo moet betaald worden voor noodzakelijke bewerking van gegevens van het drinkwaterverbruik.

3. Procedures
   Aanpassing van de heffingsgrondslag zou kunnen leiden tot extra procedures aangespannen door belastingplichtigen met als grond: onbehoorlijk bestuur. Wijziging van heffingsmaatstaf leidt altijd tot procedures door lastenverschuivingen. Er lopen nu nog steeds procedures als gevolg van aanpassing van de heffingsgrondslag in 2006.

Ad 2. Uitvoeren Rioolheffing door het waterbedrijf

We hebben navraag gedaan bij Vitens naar de kosten die zij in rekening brengen als zij de heffing en inning van onze Rioolheffing naar waterverbruik voor haar rekening zouden nemen. Ook hebben wij gevraagd naar de kosten als zij alleen de invordering naar huidig systeem zouden doen. Wij waren ook benieuwd naar hun ervaringen met het heffen naar waterverbruik in andere gemeenten.

Hun antwoord luidde: “Vitens verzorgt op dit moment de aanslagoplegging en invordering rioolheffing voor twaalf gemeenten in ons voorzieningsgebied. Gezien de geplande, omvangrijke projecten op ICT gebied en binnen onze eigen afdeling Klant en Facturatie, zien wij in 2014 en 2015 geen mogelijkheden om een goede kwaliteit te bieden voor de inrichting van het meeliften rioolheffing. Vitens verzorgt voor alle meeliftende gemeenten zowel de heffing als de invordering. Hiervoor is bewust gekozen omdat dan het gehele proces in één hand ligt. Alleen de incasso uitvoeren is geen optie voor Vitens.

Het tarief voor meeliftvergoeding over 2013 is € 1,35 per aansluiting. Het tarief meeliftvergoeding wordt jaarlijks aangepast op basis van het CBS-indexcijfer regelingsuurlonen per uur voor werknemers in dienst van de overheid. Het tarief stijgt jaarlijks gemiddeld met 1,5%”.

Perceptiekosten

	Bedrag
WOZ-waarde (huidig)	€ 75.000
Waterverbruik door Nijmegen zelf uitgevoerd	€ 400.000
Waterverbruik door Vitens uitgevoerd	€ 108.000 *

* In de kosten van Vitens zijn begrepen de kosten van heffing en invordering maar niet die van incasso, bezwaar en beroep en kwijtschelding. In de huidige €75.000 zijn alle kosten begrepen.

Ambtelijke contacten met de gemeente Wageningen, één van de deelnemende gemeenten, bevestigen bovenstaande informatie over kosten en werkzaamheden. Wageningen gaf bovendien aan dat buiten de kosten van Vitens er nog kosten voor de ambtelijke organisatie zijn. Deze omvatten het te woord staan van/informatie geven aan burgers, het doorgeven van tarieven en tariefswijzigingen aan Vitens, bestandscontrole, het afhandelen van bezwaar- en beroepschriften en het afhandelen van kwijtscheldingsverzoeken.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

[redacted] [redacted]